

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Dette er en jubilæumsgave !
Tilgiv mig forsinkelsen.
100 året for Landsarkivet.
100 året for van Goghs selvmord.
Hvem sagde : "æres den, som æres bør" ?
Skal vi ære H.D.Jørgensen - eller van Gogh ?
Vi bør, kan og skal, agte dem begge,
thi hvad havde vi idag været uden dem ?

Dette amatørarbejde er inspireret af dem begge,
og af mange andre.

Det er mit håb, at dette arbejde vil blive modtaget
i samme ånd, hvori det er givet.

Med tak for assistance ved udarbejdelsen.

Egon Bud Kristensen,
Hvidkildevej 18 C,
2400 N V.

Introduktion.

I sin Søgen efter "Anerne" vil enhver Slægtsforsker - før eller senere - i en Kirkebog under "Anmærkning" finde Ordet Selvmord. - Måske formuleret som eet af følgende Eksempler:

Hængt sig selv.
Druknet sig i en Brønd.
Selvmord ved Skydevaaben.
Denne Mand hængte sig selv i sin
Lade om Morgen.

Eller, Selvmord ved at skjære Pulsen over
paa sig med en Barberkniiv.

Denne sidste "Anmærkning" findes i Havrebjerg Kirkebog.
3o7-3-229-2 efter at Tjenestekarl Niels Pedersen, 18 1/2 År gl. er
begravet den 29. August 1841.

I Fogedprotokollen, evt. Politiprotokollen, finder man da Referat
af Forhøret, som straks efter foretages.

Disse Forhør er her gengivet i deres fulde Ordlyd.

De er gengivet så præcist det har været muligt, d.v.s. at Stave-
måde, Tegnsætning, deling af Ord o.s.v. fremtræder som i den pågæl-
dende Protokol. Enkelte "bare Pletter" viser, at her mangler et Ord,
eller flere, som det ikke har været muligt at læse med Sikkerhed.

Enkelte, i vor Tid, lidet kendte Ord er forklaret i ()

Samlingen er ordnet sognevis og kronologisk indenfor Sognet.

Desuden er udarbejdet et Seddelkartotek, indeholdende den fulde
Tekst fra Kirkebogen ang. Begravelsen.

Endelig er enkelte Tilfælde forsynet med Oplysninger fra Folke-
tælling, Skifteprotokol o.a.

For velvillig Assistance skal rettes en Tak til Personalet på
Landsarkivet.

Herredsfogeder i Løve Herred:

1641 -	Niels Knudtson.
1666 -	Jacob Christiansen.
1670 -	Hans Thorkelsen.
1672 -	Søfren Madsen.
1685 -	Jep Mouritzen.
1688 -	Jørgen Thomesen Ronander.
1716 -	Ambrosius Jensen Nyborg.
1732 -	Jens Andersen Harring.
1745 - 58	Rasmus Mørch.
1758 - 81	Lars Andersen.
1781 - 96	Anthony Smith.
1796 - 1805	Jørgen Mandix.
1805 - 12	Andreas Henneberg.
1812 - 18	Eckart Beck.
1818 - 33	Nicolaj Ditlev Holm.
1834 - 46	Ludvig Günther Manthley.
1846 - 64	Siegfred Chr. Frederik Hjort.
1864 - 70	Carl Chr. Platou.
1871 - 93	Emil Fr. Vennehuld Rybsahm.
1893 - 1904	Peter Bogislaus Carstens Petersen.
1904 - 19	Julius Wilhelm Flensborg.
1919 - 33	Rudolph Emil Lüdres Hyrup.
1934 - 51	Mads Peter Madsen.
1951 -	Adelgunde Henriette Unsgaard.

Selvmord og Selvmorderes Begravelse.

S. er den Handling, hvorved et Menneske med Overlæg selv paafører sig Døden for at unddrage sig Livets Pligter og Byrder.

Mennesket synder derved mod Samfundet ved at berøve det den Hjælp, der tilkommer det; Han synder mod sig selv ved egenmægtig at afbryde sin sædelige Udvikling; men først og sidst synder han mod Gud i Trods og Ulydighed mod hans Vilje, som skal opfyldes ikke blot ved at handle men ogsaa ved at lide.

Hvad saa end Motivet til S. monne være, et fælles Udspring har det i Vantro: Man tvivler om Guds Naade og har opgivet Tanken om Retfærdighed og Dom (Joh. Aab. 9.6.); den selvvalgte Død kan umulig sætte Grænse for Lidelsen. Ordet i Johs. 11.21: "Herre, havde du været her, da var min Broder ikke død", har sin Anvendelse ogsaa ved Betragtning af S. Har Mennesket Tro paa en Frelser, kan Fristelsen til S. ikke faa Indpas. K.n. har derfor ogsaa altid forkastet S. Noget særligt Skriftsted kan ikke i saa Henseende paaberaabes uden selvfølgelig det 5. Bud, som ogsaa omfatter S. Biblen beretter iøvrigt om adskillige S. saaledes Saul (I Sam. 31.4), Akitofel (2 Sam. 17.23), Simri (1. Kong. 16.18); men der tilføjes ikke nogen Dom over deres Handlemaade. Judas nævnes "Fortabelsens Barn" ikke fordi han blev Selvmorder, men som den der forraadte Jesus. Snarere kunde af Skriftsteder mod S. anføres 1. Kor. 3.16f. og Rom. 14.7f. om Rhazis, "Jødernes Fader" som i Kamp mod Fjenderne dræbte sig selv, da han var omringet allevegne, siges, at han i Højmodighed hellere vilde dø end falde i de ugudeliges Hænder og forhaanes af dem paa en Maade, som stred mod hans ædle Sindelag (2 Makk. 14.42) Dette peger paa Indflydelse fra gr. Filosofi. Thi skønt Sokrates i S. saa en Forsyndelse mod Guderne, hvis Ejendom Mennesket er, og Aristoteles forkaster S. som en Forsyndelse mod Samfundet, idet man unddrager sig Forpligtelserne, erklærer dog Stoikerne S. for fuldstændig tilladeligt; det modsatte vilde være en Indskrænkning af den Mennesket tilkommende Frihed. "Har du Lyst til at leve, saa lev; hvis ikke, saa vend tilbage, hvorfra du er kommet". (Seneca, 70. Brev) "Er der for stærk Røg i Værelset, saa gæk bort; Døren er aaben". M. Aurelius stiller blot den Betingelse, at det skal ske uden Vrede og Sorg og ikke af Fejghed.

I nyere Tid finder S. Forsvarere i Humø og Montesquieu: "Da Samfundet kun er grundet paa gensidig Fordel, overtræder man ikke nogen Pligt ved at trække sig tilbage fra Livet, naar man kun har Besvær ved at leve i det". Kant og Fichte udtaler sig skarpt mod S.

Danmark indtager en sørgelig Plads blandt Staterne med Hensyn til S.s. Hyppighed. Aarlig forefalder i Danmark 5-600 S., og Tallet er i stadig Tiltagen. I Tidsrummet 1835-84, 50 Aar, var der ikke mindre end 20500 Mennesker, der aflivede sig selv i Danmark.

Man har anført som Grund til denne Hyppighed en vis Blødagtighed eller Mangel paa Viljekraft i Folkekarakteren; dette er vanskeligt at bevise (jfr. Kayser, "Om Selvmord i Danmark", 1846) Den tiltagende Luksus og Forlystelsessyge maa nødvendigvis fremme S. Over 30 Pct. kan henføres til Drikfældighed. Mærkelig nok viser Sommer-tiden flere Tilfælde end Vinteren; og S. begaas i langt større Omfang af Mænd end af Kvinder; Forholdet er som 10:3. Men fra Samfundets Side tilbagetrænges ogsaa mere og mere Kristendommens Alvor i Betragtningen af S. Ved en alt for vidtgaaende Tilbøjelighed til kun at bedømme denne Handling som en utilregnelig Sindsforvirring.

Nutidens slappe Humanitet træder grelt frem i Spørgsmaalet om Selvmorderes Begravelse. Den kanoniske Ret nægter Selvmordere kirkel. Begravelse. I de protest. Lande var strenge Straffe for Selvmordere, som ansaas for Forbrydere. Danske Lov 6-6-21 fastsætter som Straf,

at S. skal have sin Hovedlod forbrudt og maa ikke begraves enten i Kirke eller paa Kirkegaard; dette benævnes "En uærlig Begravelse" (Sepultura Asinina, Jer. 22.19) og langt hen i 18. Aarh. berettes om Bødlens Funktion ved saadanne Handlinger: Liget kastedes ud af Vinduet eller udsløbtes paa Rakkersluffen og begravedes ved Alfarvej; eller kom det indenfor Kirkegaardshegnet, maatte det ikke føres gennem den sædvanlige Indgang, men skulde løftes over Diget. Nutiden er gaaet til den modsatte Yderlighed ved at fordre fuld kirkelig Højtidelighed ogsaa i disse Tilfælde. Ved alm. borgerlig Straffelov 1866 bortfaldt hos os Straffebestemmelsen, og K-Bestyrelsen udtalte, at, hvad man end fra et kr-sædeligt Standpunkt maatte dømme om denne Lovændring, maatte Selvmordere antages at have samme Ret til ærlig og højtidelig Begravelse som Folkekirkenes øvrige Medlemmer; og efter denne Resolution praktiseres i fuldt Maal. Men Selvmorderen har stillet sig selv udenfor Kirkesamfundet, og der kan derfor heller ikke fordres nogen kirkelig Rettighed for ham. K.n. vil ved at nægte Selvmorderen Begravelse med alle Ceremonier ikke diktere nogen Straf over den døde, men lægge for Dagen, at der er givet Samfundet en stærk Forargelse ved den foretagne Handling, idet paagældende fuldstændig har sat sig ud over Religionens Bud.

A.J. (A.Jantzen)
Sognepræst i Gentofte.

Kirke-Leksikon for Norden,
1929, 4.Bind, pag. 142. LAS.

Om Selvmord:

Selvmord var tidligere en Forbrydelse i dansk Ret, idet S. efter Danske Lov straffedes med den saakaldte Hovedlods Forbrydelse og med Begravelse i uindviet Jord. Efter den nugældende Strl. saavel som efter Strl. af 1866 er S. ikke strafbart, ej heller Forsøg derpaa. Derimod er Hjælp til S. et strafbart Forhold efter Strl. § 240, der foreskriver Bøde eller Hæfte for den, der medvirker til, at nogen berøver sig selv Livet. Hvis denne Bistand er ydet ud fra egennyttige Bevæggrunde, er Straffen Fængsel indtil 3 Aar. Foreligger der ikke Hjælp til S., men Drab efter den Dræbtes udtrykkelige Begæring, er Straffen if. Strl. § 239 normalt Fængsel indtil 2 Aar, men kan gaa ned til Hæfte i 60 Dage. Grænsen mellem de Tilfælde, der rammes af §239 og dem, der rammes af §240, kan iøvrigt i Praksis være anskelig at drage.

H.S. = Overretssagfører Henrik Sachs.

Vor Tids Konversationsleksikon,
Bind IX, Pag. 8.

Selvmord opr. strafbart efter da. Ret, men nu er hverken S. eller Forsøg paa S. ulovligt. Derimod er det forbudt at hjælpe et andet Menneske til S.

Mentor, Westermanns Leksikon, MDCCCCL,
Spalte 367o.

Ifl. Statistisk Bureaus Meddelelser forefaldt der i Danmark i Tiaaret ~~1869~~ - 1905 5476 Selvmord.

1896

K.Pont. Retsmed. II, 23.

Ordbog over det danske Sprog XVIII - 1052.

Selvmord (et)

En med Bevidsthed foretagen Handling, hvorved et Menneske forsætlig berøver sig selv Livet. Den overhaandtagende Ryggesløshed kan ansees som en Hovedaarsag til de hyppige Selvmord.

"Hvis ret jeg seer, i Dag her intet Selvmord skeer".

Vessels saml. Skrifter (Kbhvn. 1800)

Dansk Ordbog udgiven under
Videnskabernes Selskabs Bestyrelse.
Kbhvn. 1848. 6.Bind, pag. 178. LAS.

Nogle betragtninger undervejs.

Efter registrering af de første 150 selvmord i Løve herred, det tidligste 3. Juli 1824 i Drøsseløjerg sogn og det seneste 2. (?) August 1818 i Høng, Fingerup sogn, tægner sig et oillede.

Antallet af hidtil "fundne" tilfælde udgør formentlig mere end 90% af det totale antal. At nå de 100% vil ikke være muligt. Nogle har aflivet sig udenfor Herredet og registreres af den lokale jurisdiktion. Sådanne tilfælde er kun medtaget når de tilfældigt er opdaget.

I visse tilfælde vil det ikke være muligt at afgøre, om der er tale om selvmord eller en "ulykkelig hændelse".

Altså: At nå 100% er ønsketænkning!

En "ren" statistik vil blive udarbejdet når materialet skønnes forsvarligt stort nertil.

Spørgsmålene i forbindelse med et selvmord er mangfoldige. Er det: "Hvorfor" ? Svaret kan være: Økonomien, en opsigelse, frygt for straf, følelse af utilstrækkelighed, sygdom, herunder ikkemindst sindssygdum.

Da "Hovedpersonen" er afskåret fra at kunne afgive sin forklaring, fornemmes det, at man i ældre tid ofte benyttede sig heraf. Påfaldende mange har fået betegnelsen: Sindsforsvirret, eller et tilsvarende prædikat hæftet på sig, Uden mulighed for at kunne sige: "Jeg gjorde det efter moden overvejelse"! Og - "Jeg var ved min fornufts fulde brug".

Spørger man: "Hvordan" ? kan man generelt svare at mænd har hængt sig, kvinder druknet sig. Undtagelserne herfra rækker fra at drikke gift (2 tilfælde - kvinder) til "en kugle for panden" (flere tilfælde - mænd)

Hvor har så disse mennesker aflivet sig? Ofte i hjemmet, eller dets nærmeste omgivelser. Enkelte er dog gaaet noget afsides, og først blevet fundet længe efter. Eller langt fra stedet (ført med strømmen i Tuue Å)

Om tidspunktet for, på hvilken årstid disse selvmord har fundet sted, må siges: Tilsyneladende er de jævnt fordelt over året. Imidlertid vil en statistik naturligvis svare "præcist" på dette som foregående spørgsmål.

At det er mennesker af de såkaldt lavere klasser, der har valgt denne form for "Afgang" synes klar. Blandt husmænd, tjenestefolk, fattiglemmer m.m. findes en Herregårdsgartner, en smed, og enkelte gårdejere. En møller, en kromand eller en herredsfoged leder man forgæves efter.

Om forskellen på folk vidner kirkeoøgenes rubrik: "Anm." Begravet i stilhed på et afsides sted på kirkegården. Det var tjenestekarl Jens Larsen. Gårdmand Jens Nielsens "Anm." lyder: Attest er meddelt af Herredsfoged Manthey at han måtte begraves med de sædvanlige Høitideligheder. Dog bemærkes at karlen begravees 1827 og gårdmanden 1840. Men alligevel!

Videre filosoferen overlader jeg min læser- for at gå igang med den kolde statistik!

København i Juli 1988.

Om Selvmord. (Løve herred)

For perioden 1816-1938 er nu registreret 238 selvmord.

Heraf 175 ved hængning. Nemlig 136 mænd og 39 kvinder.

Hovedparten anvendte en såkaldt "Hyssingsnor" - som vist en stump af her. I litteraturen defineres "Hyssing" som: "tynd line, slaaet (spundet) af tre tjærede hampegarn". -

Den hyppige anvendelse af netop art snor kan bl.a. forklares derved, at den i ældre tid anvendtes som "Sengebånd", idag tilbehør til en hospitalsseng, til hjælp for den syge til at komme op. Denne indretning var i ældre tid udstyr på de flestes seng, endog "Fattiglemmets". Altså, den var ved hånden, man kunne sætte sig bekvemt til rette - og forlade verden.-

En kvindelig selvmorder har, foruden at bruge snoren, her sengebåndet, først skåret sig i struben med en barberkniv. - (Bodil Clausdatter, 16. August 1853, 46 år, omd. Søren Hansens kone i Torpegavn, Hallenslev sogn 306-5-45-7.)

Kun de færreste har anvendt et "rigtigt" reb. Herom i et senere afsnit.

KØBENHAVN OKTOBER 1989.

TABEL 28.

Selvmord i Aarene 1896—1907.

Suicides 1896—1907.

	Aar		Gennem- snitlig aarlig moy. ann.		Hjemsted domicile	Aar		Gennem- snitlig aarlig moy. ann.		Hjemsted (fortsat) domicile (suite)	Aar		Gennem- snitlig aarlig moy. ann.	
	1907	1906	1901- 1905	1896- 1900		1907	1906	1901- 1905	1896- 1900		1907	1906	1901- 1905	1896- 1900
Samlet Ant. nbr. Pr. 100000 Indb. p. 100000 hab.	490	480	572	523	København	126	106	160	125	Aalborg Amt	24	26	26	20
	18,6	18,5	22,7	22,1	Frederiksberg	17	10	17	17	Hjørring —	22	22	16	19
Mænd <i>hommes</i>	378	379	441	414	Hovedst. <i>la capitale</i>	143	116	177	142	Thisted —	10	11	11	11
Kvinder <i>femmes</i>	112	101	131	109	Københavns Amt	21	40	30	28	Viborg —	11	13	12	14
Januar	40	42	38	36	Frederiksborg —	21	26	29	27	Ringkøbing —	10	8	13	9
Februar	28	28	38	34	Holbæk —	19	17	19	19	Ribe —	22	7	15	17
Marts	38	38	45	41	Sorø —	25	25	21	22	Jylland <i>Julland</i>	161	158	175	167
April	34	51	53	49	Præstø —	18	23	21	24	Hovedstaden	143	116	177	142
Maj	49	43	56	63	Bornholms —	14	11	8	4	Provincbyerne	87	81	104	84
Juni	52	62	61	61	Maribo —	24	24	29	32	Landdistrikterne	254	279	284	290
Juli	52	41	58	55	Svendborg —	21	11	28	22	Danmark <i>Danem.</i>	484	476	565	516
August	41	32	50	40	Odense —	17	25	28	29	Sverrig <i>Suede</i>	2	2	2	2
September	39	49	45	35	Øerne (u. Hdst.) <i>iles</i>	180	202	213	207	Tyskland <i>Allemagne</i>	2	2	1	2
Oktober	53	32	46	36	Vejle Amt	18	24	22	22	Øvr. Udl. <i>autr. p. étr.</i>	2	2	4	2
November	30	28	42	36	Aarhus —	26	29	36	32	Uang. Hjemst. <i>incon.</i>	2	2	4	2
December	34	34	40	37	Randers —	18	18	24	23	I alt total	490	480	572	523

1896—1905 Alder <i>âge</i>	Mænd <i>hommes</i>		Kvinder <i>femmes</i>		1896—1905 Aflivelsesmaade (fortsat) <i>mode de perpétration (suite)</i>	Mænd <i>hommes</i>		Kvinder <i>femmes</i>	
	1896—1905	1896—1905	1896—1905	1896—1905		1896—1905	1896—1905	1896—1905	1896—1905
Under 10 Aar — <i>10 ans</i>	1	1	1	1	Gift <i>poison</i>	107	91	107	91
10—20 Aar — <i>10—20</i>	163	163	87	87	Kvæln. v. Kuldamp og Gas <i>asphyxie (gas etc.)</i>	9	11	9	11
20—30	531	531	163	163	Forbrænding <i>brûlure</i>	4	2	4	2
30—40	542	542	123	123	I alt total	4 276	1 200	4 276	1 200
40—50	874	874	217	217	Motiver <i>motifs</i>				
50—60	950	950	204	204	Legemlig Sygdom <i>maladie (motif réfléchi)</i>	518	161	518	161
60—70	706	706	232	232	Aandssvaghed <i>faiblesse d'esprit (suite de)</i>	43	20	43	20
70—80	387	387	128	128	Tungsind, Melankoli, Livslede, Sindssyge <i>mélancolie, dégoût de la vie, aliénation</i>	976	496	976	496
80 Aar og derover <i>80 ans et plus</i>	93	93	43	43	Sindsforvirring, Delirium <i>folie, délire</i>	165	52	165	52
Uangiven <i>inconnu</i>	24	24	3	3	Drikkældighed <i>ivrognerie</i>	682	48	682	48
I alt total	4 276	4 276	1 200	1 200	Beruselse <i>ivresse</i>	127	10	127	10
Ægteskabelig Stilling <i>état civil</i>					Kønlige Udsvævelser <i>excès sexuels</i>	51	3	51	3
Ugifte <i>célibataires</i>	1 156	1 156	397	397	Ærgrelse, Vrede, Hidsighed <i>dépit, colère, emportement</i>	107	30	107	30
Gifte <i>maris</i>	2 247	2 247	471	471	Religionsskrupler <i>scrupules religieux</i>	21	36	21	36
Enkestand <i>veuve</i>	673	673	313	313	Ulykkelig Kærlighed, Skinsyge <i>dépit amoureux, jalousie</i>	146	72	146	72
Separerede og fraskilte <i>séparés ou divorcés</i>	132	132	16	16	Økonomiske Bekymringer <i>solicitudes économiques</i>	672	62	672	62
Uoplyst <i>inconnu</i>	68	68	3	3	Anger, Skam, Frygt for Straf <i>repentir, honte, crainte du châtiement</i>	228	63	228	63
I alt total	4 276	4 276	1 200	1 200	Huslige Sorger <i>chagrins domestiques</i>	161	44	161	44
Aflivelsesmaade <i>mode de perpétration</i>					Sorg i Anledning af andres Død eller Hand- linger <i>chagrin par suite de la mort ou des actions d'autrui</i>	60	45	60	45
Hængning <i>strangulation</i>	3 394	3 394	678	678	Andre og ubekendte <i>autres ou inconnus</i>	319	58	319	58
Drukning <i>submersion</i>	334	334	331	331	I alt total	4 276	1 200	4 276	1 200
Skydning <i>armes à feu</i>	307	307	24	24					
Skarpt Redskab <i>instruments tranchants</i>	50	50	19	19					
Nedstyrtning <i>chutes</i>	46	46	33	33					
Overkørsel af Jernbanetog <i>écrasés (chemin de fer)</i>	25	25	11	11					

Som udgangspunkt for generelle betragtninger denne påstand: Den hele og fulde sandhed om en given persons selvmord vil aldrig komme frem!

Årsag: Selvmorderen kan ikke afhøres.

Altså: Man afhører "de andre".

Disse "andres" forklaringer regnes derefter som forklaring på motivet til selvmordet.

Fra tidligste tid viser disse afhøringer at "man", myndigheden, først og fremmest søgte vished for at der forelå selvmord, ikke mord. -

Derefter søgte man motivet. Men hvorledes?

Naturligt nok interesserede man sig først for den, som havde fundet afdøde. Imidlertid må vel dennes forklaring om motivet, om der overhovedet gives udtryk herfor, tages med et vist forbehold. - Dette forbehold må øges, eller mindskes, - d.v.s. stå i forhold til vidnets kendskab til afdøde.

Dette må også i højeste grad gælde forhørslederen.

Her venligst kommenteret af Svend Ahrensbaach som følger: helt enig, hovedsagen er, mord eller ej, som vi har talt om før:

1. hvor ivrig er forhørslederen efter at "snage"

2. hvor ivrig er familien efter at udlevere sig,

det kan vel nemt blive til en privatsag

"inde i afdødes hovede", ikke noget andre er ansvarlige

for: at have undladt at forudse, forhindre / at have

forårsaget depression, druk,

forhørsleders kendskab til personer, vilkårene på stedet, o.s.v. er der forskel på herredsfogeds og yngste fuldmægtigs håndtering af sagerne...

Et fingerpeg om motiver findes f.eks. i Danmarks Statistik:

Selvmord i Aarene 1896 - 1905,

Mænd. Kvinder.

Legemlig Sygdom	518	161
Aandssvaghed	43	20
Tungsind, Melankoli, Livslede, Sindssyge	576	436
Sindsforvirring, Delirium	165	52
Drikfældighed	682	48
Beruselse	127	10
Kønslige Udsvævelser	51	3
Argrelse, Vrede, Hidsighed	107	30
Religionskrupler	21	36
Ulykkelig Kærlighed, Skinsyge	146	72
Økonomiske Bekymringer	672	62
Anger, Skam, Frygt for Straf	228	63
Huslige Sorger	161	44
Sorg i Anledning af andres Død eller Handlinger	60	45
Andre og uøkenkte	319	58
I alt	4276	1200

De i Løve Herred (Holbæk Amt) i perioden 1816 - 1937 til dato genneingæede 223 selvmord er søgt rubriceret efter tilsvarende angivelser. Resultatet blev som følger:

Legemlig sygdom	35
Åndssvagthed	4
Tungsind, melankoli, livslede, sinussyge	54
Sindsforvirring, delirium	24
Drikfældighed	12
Beruselse	6
Kønslige udsvævelser	1
Ærgrelse, vrede, hidsighed	4
Religionsskrupler	5
Ulykkelig kærlighed, skinsyge	5
Økonomiske bekymringer	18
Anger, skam, frygt for straf	15
Huslige sorger	4
Sorg i anledning af andres død eller handlinger	3
Andre og ubekendte	33
	223

ialt 223

Bemærk: der er her ikke skelnet mellem mænd og kvinder.

Iøvrigt bemærkes følgende:

Undersøgelser, forhør, lægeerklæring, ligsyn m.m. er for disse samtlige selvmords vedkommende afskrevet i deres helhed efter de i Landsarkivet beroende arkivalier.

Hvor årsagen til selvmordet ikke med rimelig sikkerhed fremgår af de afhørtes forklaringer, er dette rubriceret under "Andre og ubekendte".

Sådanne tilfælde forekommer f.eks. hvor personer tilfældigt opdager en dem ukendt selvmorder. Det samme gør sig gældende hvor vidneudsagn forekommer vage, usikre og/eller vidt forskellige.

De anvendte betegnelser, som i flere tilfælde synes at "overlappe" hinanden, viser klart vanskeligheden ved at betegne en konkret og utvetydig årsag til det aktuelle selvmord.

Hvor en ægtefælle papeger legemlig sygdom som årsag, vil en mere udenforstående måske pege på drikfældighed, - eller noget ganske andet.

Som indledningsvis nævnt: den hele og fulde sandhed har afdøde taget med sig i graven!

Sådanne tilfælde må nok fortrinsvis søges under "Andre og ubekendte".

Herunder findes formentlig også tilfælde, hvor den afdøde med sin fornufts fulde brug, efter nøje planlægning, overvejelse, forberedelse og iøvrigt hensyntagen til alle tænkelige følger og eventualiteter, beslutter at tage dette skridt!

København i Juli 1989.

Egon Kristensen.

Nogle småphilosophiske betragtninger på halvvejen!

Midt i al elendigheden (for de der døue for egen hånd)
--- eller for os, de efterladte ?

De valgte at befri sig for NOGET, vi lever videre med NOGET.
Hvem vover at kalde dem fejge? Tog de ikke en beslutning -
og realiserede den. Er det fejghed ? Er det ikke snarere MOD ?
Hvem har det Mod ? Statistikken siger 4 i døgnnet i dagens
Danmark. Hertil siger nogle: 4 er 4 for mange. Hvorfor siger
nogle det ? Har ikke bare een eneste af disse stået rede til
at "gøre det" ? Træd frem og indrøm det. Lille EGO har !!!

Så er det sagt.

Om det var fejghed ikke at tage skridtet, værsgod at dømme.
Var det for ikke at bringe sorg, var det i håb om, at livet blev
bedre (hvordan bedre) var det i ønsket om, at nå lidt mere,
(af hvad) var det noget helt 4. eller 5. eller 5.

Spørgsmålstegnet på maskinen byder mig at stoppe her !

Tilbage til de barske realiteter.

Det barske oplever den, der som avislæser, får billedet på
næste side i synet til morgenkaffen. Hvor mange var det? Ikke
een for mange.

Mange hastede hurtigt videre til TV- programmer og forlystel-
sesannoncer. Hvor mange var det? Alt for mange.

Hvem eller hvad hastede I fra?

Hvem har til nu kunnet løbe fra DØDEN ?

Fotografen bag dette billede har villet vise os noget.

Måske det smukke i døden. Det kan ses - af den der vil se det.

Måske den afdøde har længtes efter dette. Selv om det i til-
fælde næppe er sket for egen hånd. Hendes begravelse bliver i
det mindste som enhver andens, vi skriver nemlig 1989!

Til yderligere eftertanke denne tekst:

Anm.: fandtes hængende død i et Træ paa Gmd: Niels
Pedersens Lod i Brandstrup.

Det afsjælede Legeme blev efter Amtets Skrivelse
af 24.Aug. 1819 i al Stilhed paa et afsides Sted
paa Kirkegaarden, uden Jørdpaakastelse, Liigfølge
eller nogensomhelst anden Ceremonie, begravet.

Således gengivet efter Tersløse kirkebog da Rasmus Hansen,
66 år, havde fået sit sidste hvilested. Til mulige nulevende
efterkommere dette: Således var vilkårene for jeres tipoldefar
fordi han valgte selv at bestemme tidspunktet for sin afgang !
De skrev 1819. Og gav de efterladte "skammen" at leve videre
med - og det skriftligt.

Emnet kan virke overvældende.

At en forskergruppe på Odense sygehus, under WHO, idag
arbejder med spørgsmålet "Hvorfor?" er måske de færreste
bekendt. På det seneste udvidet til "Hvorfor forsøger de igen?"

København. 1. November 1989.

Om Selvmord.

Kendte og ukendte, unge og gamle, mænd og kvinder, danske og ikke danske, alle havde de følgende, tilfældigt valgte, eet tilfælles, - de begik Selvmord !

Om årsag og virkning er forsket, forskes stadig, - og vil fortsat blive forsket.

Her fremlægges udelukkende kendsgerninger.

Disse tilbydes enhver interesseret som mulig indgang til emnet. -

van Gogh døde for egen hånd, - ved et skud, 1890 ! bil. 1
Christen Madsen, indsidder i Finderup, Løve herred,
Holbæk amt, gjorde det grundigt, 10. Marts, 1869. oil. 2
Det var en kendt, og en "ukendt".
van Gogh blev 37, Christen Madsen 60 år.

Søren Hansen, hyrdedreng, 11 år gl., hængte sig i
sin husbonds lade i Kulby, 22. Juli 1850. bil. 3
Peder Olsen, fattiglem, 83 år, hængte sig i sit
sengebånd i sin "leilighed" i Torpe fattighus.
Det var 18. Januar 1861. bil. 4
Således en ung - og en gammel!

Af kvinder kan nævnes:

Marie Lisbeth Hansdatter, 23 år, hun druknede sig
den 26. Juni 1822 i Hallebyøre å. Idag: Halleby å. bil. 5
To søstre: Nielsine, 39 år, og Boline, 42 år,
født Christensen, henhv. høkerenke og sypige, tog
sig sammen af dage den 24. April 1891.
De druknede sig i en tørvegrav i Hallenslev. bil. 6

At van Gogh var hollandsk af fødsel, er de fleste bekendt.

Om Hans Løvenberg berettes her således:

1816, d 21. April, hængte sig, Selvmord,
Sveitzer paa Nørager, Hans Løvenberg.
Søby Kirkebog 3o2-6-1o2, bil. 7
under Anm.

Endelig kan vises et eksempel på hvorledes en
"Hobbyslægtsforsker" kan få "kød på skelettet". oil. 8
Af diskretionshensyn, til nulevende slægtninge,
forevises dtte forskningsresultat imidlertid kun
for seriøse forskere på området, nemlig

Egon Rud Kristensen.
(selv en slægtning!)
København, Oktober 1989.

Vincent van Gogh.

Hollandsk maler (1853-90), begyndte med en ansættelse ved det Goupilske kunstfirma, men gik af idealistiske grunde over til skolelærergerningen, studerede en tid teologi og følte sig opfordret til at blive en slags social-apostel for grubearbejderne. Endelig fandt han sit felt paa kunstens omraade, selv om hans arbejder her i begyndelsen blev lidt af et Martyrium for ham. Han studerede under Mauve og malede en mængde billeder af alle genrer og solgte ofte af nød til usle priser. Foruden Delacroix, Daumier og Millet fik særlig impressionismen gennem Pissaro den største betydning for ham. men saa greb Gauguins kunst ham, samtidig med at den frastødte ham og yderligere spaltede hans sind. Han gled mere over til neo-impressionismen, rejste til syden, hvis sol og farver beruste ham og førte ham til ekspres-sionismens tærskel. Her tog efterhånden den truende sindssyge overhånd, han malede "med en orkan i hjertet" et utal af billeder og skød sig tilsidst. -

Van Goghs sidste maleri

Næste år er det 100 år siden Vincent van Gogh begik selvmord. I de sidste måneder af sit liv arbejdede maleren hektisk. Peter Michael Hornung fortæller historien om den store hollandske malers sidste billede, 'Kornmark under truende skyer med krager'.

Bagsiden

POLITIKEN, ÅRGANG

D. 20 MAJ 1988

Christen Madsen.

Christen Madsen.

Død 10. Marts 1869. Alder: 60 Aar.

Begravet 17. Marts.

Indsidder i Finderup.

Anm.: Hængte sig selv.

Finderup Kirkebog 302-4-385-2. LAS.

Aar 1869 Onsdagen den 10 marts, Fmdg. Kl. 9 1/2 indfandt Kongens Føge i Løve Herred, Cancelliraad, Herredsfoged Platou, sig vidnefast paa Hmd. Christen Madsens Bopæl i Finderup for at foretage Undersøgelse i Anldg. af at det imorges var anmeldt at bemeldte Christen Madsen var funden død i sin Seng.

Fremstod Christen Madsens Hustru Maren Bertelsen, 53 Aar gl. der forklarede som følger: Den afdøde var født Juleaften 1808 og i 28 Aar hendes Ægtefælle. Cpd. stod imorges op Kl. 3 1/2, for at gaae over i Præstegaarden, hvor hun skulde hjælpe Stuepigen med Vadsk. Hendes Mand, der laae i samme Seng som hun, var dengang nok vaagen, men talte ikke med hende. Kl. 6 1/2 gik Cpd. for at see efter om hendes Mand var gaaet paa Arbeide. Da hun kom til Huset fandt hun imidlertid Yderdøren, som ved hendes Bortgang om Morgenen havde været uafloaset, tillukket indvendig fra, saa at hun ikke kunde komme ind. Cpd. gik derfor hen til Vinduet og kigede ind af dette, og saae hun da Manden siddende opreist i Sengen med Sengebaandet om Halsen og Gulvet flydende med Blod. Ved Synet heraf gav hun sig til at skrig.

Ved disse Skrig kom Hmd. Anders Nielsen og senere Grd. Lars Hansens Hmd. Anders Andersen og Grd. Hans Nielsens Karl, Jørgen Pedersen tilstede. Sidstnævnte udtog et af Vinduerne der udvendig fra var fastgjort med Søm, krøb igjennem dette ind i Stuen og aabnede saa Døren. De fandt da at Manden med sin Barberkniv, der blodig laae paa Kakkelovnen, havde skaaret Pulsaaren paa venstre Arm over og derefter havde hængt sig i Sengebaandet. Ved deres Ankomst fandt de ham nemlig sammenbøjet siddende opreist i Sengen, med Sengebaandet om Halsen. Hendes Mand maa, da han skar Pulsaaren over paa sig, have været oppe af Sengen, og, efter udført Gjerning, have villet være ud af Huset, idet, der strax indenfor Yderdøren var en betydelig Deel Blod paa Gulvet, ligesom der ogsaa var Blod paa Forstuedøren. Cpd. ved hvis Hjemkomst Mandens Legeme endnu var varmt, løb strax over i Præstegaarden og fik Præstens Kusk til øieblikkelig at spænde for og hente practs. Læge Thanning i Tjørnelunde. Lægen kom ogsaa hurtigst muligt tilstede og søgte i Løbet af 1/2 Time paa enhver mulig Maade at bringe Livet tilbage, men forgjæves.

Cpt. bemærkede at hendes Mand i alle de 28 Aar, i hvilke de have været gifte, har været noget forfalden til Drik. Naar han har skaffet sig nogle Penge ved Arbeide, har han altid sviret saalænge som Pengene varede, og det baade Dag og Nat. I Løbet af Døgnet drak han da mindst en Pot Brændeviin. Naar han da i flere Dage havde været fuld talte og sludrede han selvfølgelig som en gal Mand og var ond imod hende. - I saadan Tilstand havde han ogsaa oftere truet med at ville aflive sig. - Denne Gang havde han begyndt paa at drikke Brændeviin i Lørdags, og forsatte dermed indtil igaar Aftes; efter den Tid havde han ikke drukket Brændeviin. Men under denne sidste Sviir havde han ikke talt om at ville aflive sig. Endelig tilføier Cpd. at hun og hendes Mand ere Arbeids Heste medens 2 Børn ere voxne og fra Hjemmet. opløst, rath.

Christen Madsen.

2. Hmd. Anders Nielsen af Finderup, der berettede at han imorges Kl. 6 1/2, medens han tilligemed Anders Andersen var beskæftiget i Grd. Lars Hansens Lo, hørte Skrig hvorfor baade han og Anders løb ud, og saa til Christen Madsens Huus udenfor hvilket hans Kone stod og skreg, samt endvidere at de fandt Yderdøren aflukket, og forklarede forøvrigt ligesom Christen Madsens Kone. opløst, rath.

Aldeles samme Forklaring afgav Anders Andersen, der derhos anmærkede at han, der er 58 Aar gl. tjener hos Gmd. Lars Hansen og Tjenestekarl hos Grd. Hans Nielsen, Jørgen Pedersen 25 Aar gl. Alle 3 Kptr. bemærker at Afstanden mellem Lars Hansens Gaard og Christen Madsens Huus er ca 70 Alen. Og de erklærer at det er dem bekjendt at Christen Madsen i mange, mange Aar har været forfalden til Drik.

Tilligemed Vidnerne undersøgte Fogden Christen Madsens afsjælede Legeme, der endnu henlaae i Sengen. Foran paa venstre Arm, nedenunder Albueleddet, fandtes Puls-aaren overskaaret og en Masse Blod, aabenbart hidrørende herfra, saavel paa Armen som paa det øvrige Legeme og paa Sengeklæderne. Foran paa Halsen fandtes tydelig Spor af en Snor. I Sengehimlen var fastgjort 2 Ender Toug af 1/4 Tms. Tykkelse. De tilsvarende 2 nu afskaarne Stykker Toug, der vare sammenbundne nedentil i en fast Knude foreviiste Konen. - Og forklarede baade hun og de 3 andre Cptr. at de, da de kom til fandt Tougenderne snoede 2 Gange om den afdødes Hals. - Andet videre Spor til Dødsarsag fandtes ikke. I Præstegaarden, hvorhen Fogden med Vidner derefter begav sig bekræftede Pastor Göttsche, Kusk og Stuepige Rigtigheden af Maren Bertelsens Forklaring, dem betræffende.

Forretningen sluttet
sign. Platou.

Vidner
Lars Hansen.

Løve Herred, afd. C,
Fogedprotokol 1861 - 30/11,
1870 - 9/8,
fol. 259. LAS.

f. 13. April 1839.

d. i Kirken 2. Jun. 1839.

Forældre: Hmd. Hans Svendsen () og Hustru,
Dorthe Christensdatter () af Kulbye.

B. af Gmd. Jens Nielsens Kone ()

Fadderne: Gmd. Jens Marcussen () Jørgen Nielsen () og
Hans Henriksen () alle af Kulbye.

Finderup Kirkebog 302-3-90-7. LAS.

Død 22. Jul. 1850. Alder: 11 Aar.

Begravet 27. Jul.

Søn af Hmd. Hans Svendsen i Kulby.

Anm: Hængte sig.

Finderup Kirkebog 302-4-357-11. LAS.

Aar 1850, den 23. Juli:

Fogedretten blev derefter sat hos Gmd.

Niels Nielsen af Kuldbye for at undersøge

Forholdene ved Drengen Søren Hansens voldsomme

Dødsmaade der i gaar var funden hængt.

Fogeden fremlagde en Skr. af gaars Dato

fra Sognefogeden i Tiørnelunde saaly:

hvornæst han bemærkede, at samme Skrivelse .

først var kommen til Herredscontoret i aftes

Kl: 9 a lo hvorfor han først indfandt sig idag her
paa Stedet. -

Fogeden lod sig paavise Stedet hvor bemeldte

Dreng var fundet hængt, hvilket var i en

Lade uden for Gaardens østre Længde tæt ved

Porten ca. 2 1/2 Alen fra Jorden, og var der samme

Steds et stort Stk. Brænde paa hvilket

det formeentes at han var staaet op.

Strikken var omtrent en halv Alen lang. -

Fogeden undersøgte Liget paa hvilket intet

somhelst Spor fandtes til udvortes Vold

med Undtagelse af en blaae pergamentagtig

Stribe omkring Halsen der skjønnedes bidraget

af en Strikke, ligeledes foreviistes en Pind

som var brukket, den foregaves at have

siddet paa Porten, ligesom det ogsaa paavistes

at Drengen udvendig paa Porten havde skrevet

" Søren har hængt sig " men dette var ganske

utydeligt og udragent.

Fremstod

Gmd. Niels Nielsen 75 Aar gl: som forklarede

at han, da man igaar havde spiist til Middag Kl.

ca 12 1/2 gik han for at sove til Middag og Drengen og

Folkene ud. Da han havde lagt omtrent en Times

Tid hørte han raabe ude i Gaarden; men da

han som han siger ikke er granhør hørte

han ikke rigtigt hvad det var; men da Piger-

ne løb ud stod han op og gik ud i Gaarden,

her erfarede han nu, at deres Hyrdedreng

Søren Hansen ca 11 Aar gl. havde hængt sig uden

for Gaarden i Laden, og han var alt nedløst,

og vare der andre Folk i færd med at trille

ham; Drengen var aldeles død og kold. -

fortsættes

fortsat

Hvad Grunden kan have været for Drengen til at tage sig af Dage kan han ikke tænke sig; enten det har været af Barnestreger, Skæg, eller det, saa har været fordi, som han for en 14 Dage siden fortalte, at da han om Eftermiddagen Løvedag den 6. dennes gik oppe i Marken at røgte Kreatur i Nærheden af Rugen, kom en ham ubekjendt Person ud af samme, som tvang ham til at følge med sig og som slog ham paa Munden naar han vilde skringe og sparkede ham, naar han ikke vilde gaae, da han kom i Nærheden af en ham ubekjendt Gruusgrav længere henne tog han hans Trøie fra ham, kom først hjem ca Kl: 6, og saae han meget forgrædt ud; - siden den Tid har han vel ikke viist sig anderledes end som sædvanlig men dog havt noget stirrende med Øiene, saa at Komp. er tilbøielig til at troe, at Angsten kan ligesom have bragt ham fra Forstanden. -

Med Drengen var han stedse særdeles godt fornøiet da det var en saare villig og troefast Dreng til hvad han blev viist til.
oplæst, ratih. aftraadte.

Fremstod

Gaardbestyrer Jens Nielsen af Kuldbye 42 Aar gl. som forklarede, at han igaar Morges Kl: 7 a 8 var kjørt til Slagelse med og kom først hjem henimod Aften og erfarede han da, at deres Hyrdedreng havde taget sig af Dage, hvorover han blev meget bestyrtet, at et saadant Barn kunde begaae sligt. -

Da han kjørte til Slagelse igaar Morges var Drengen, som sædvanlig ved godt Hummeur og maa han som Faderen rose Drengen for sin gode Opførsel. -

Hvad Grunden til Aflivningen kan have været maa han forklare sig ligesom Faderen, og maa Kpt. bemærke at Drengen var meget sandru saa at han ikke kan have nogen Tanke om at det er en opdigtet Historie. Kompt. maa ligesom Faderen bemærke at Drengen i de sidste Dage ligesom stirrede med Øiene naar man talte med ham, hvilket han aldrig før har gjort. - Videre vidste han ikke til Oplysning. -
oplæst, ratih. aftraadte.

Fremstod

Karen Poulsdatter 23 Aar gl: forriges Hustru som forklarer paa given Anledning; hun var som af Manden forklaret med ham i Slagelse igaar, og erfarede hun da ved Hjemkomsten Begivenheden med deres Hyrdedreng. - Hvad Grunden har været hertil for Drengen har hun ingen Tanke om uden som foran af Manden og Faderen forklaret, og er Komptd.

fortsættes

fortsat

meget tilbøielig til at troe at den af Dren-
-gen fortalte Historie har indvirket paa
ham; thi siden den Dag har han vel ikke viist
sig anderledes end sædvanlig; men Appetit
har han ikke havt siden imod før. -

Videre vidste hun ikke.

oplæst. rath. aftraadte.

Fremstod

Hans Nielsen 20 Aar gl: Tjenestekarl paa Stedet
som forklarer paa given Anledning efter Forma-
ning til Sandhed, at han kom igaar Middags
efter at have sovet til Middag ca. Kl. 1 1/2 ud i Gaar-
den, og gik da han og Pigen hen ad Porten til for
at gaae ud i Marken, Pigen var foran og
skulde uden for at hente River. Idet at hun kom
til Porten var den sat paa udenfor; men ved at
tage stærkt til Porten sprang den udenfor satte
tynde Pind over. Ved at Pigen kom uden-
for havde hun nær faldet omkuld af Skræk og
raabte hun at Drengen Søren hang der, hvilket
hun dog næsten ikke kunde faae udstammet.

Kompt: sprang til og løste ham ned, da
han ingen Kniiv havde hos sig. - Man trillede
Drengen noget paa Græsningen, men han var
og blev død, han var næsten kold. - Drengen
laa paa Knæ paa det berørte Stk. Brædt. -
Kompt. havde nogen Besvær ved at løfte ham
da han løste ham ned. -

Kompt. maa som de forrige antage at snarere
den af Drengen fortalte Begivenhed med den
ubekjendte Person har indvirket paa Barnet
og bevirket ham til Gjerningen end at
der har været noget alvorlig

Kompt. som laae sammen med Drengen
har ikke mærket noget usædvanligt paa ham den
sidste Tid siden Aftenen da hiin Begivenhed
om Dagen fandt Sted, da det dengang gispede i ham
og han rystede da han kom i Seng. -

Igaar mærkede Kompt. ikke noget sælsomt
hos ham, han gik i Marken efter Middag
da Kompt. lagde sig. -

Hvad den omtalte

Kompt. antage den for sand da Drengen alle-
rede kunde have fortalt om en forunderlig
han havde seet. - Den fremmede skulde have
trukket Drengen

Kniiv hvormed han foruden at sparke Drengen
truede at vilde stikke ham med hvis han ikke fulgte

oplæst. rath. aftraadte.

Fremstod

Eigen Maren Larsdatter 20 Aar gl: som
paa given Anledning efter Formaning til
Sandhed forklarer sig overensstemmende
med hvad for hendes Vedkommende er
fortalt, ligesom hun om Grunden for Dren-
gen S:H: til Gjerningen forklarede sig ligesom

fortsættes

fortsat

de øvrige. - Komptd: har aldrig hørt Huusbonden eller Madmoderen skjænde eller slaa Drengen da han altid var meget føielig. - Igaar viste han sig som sædvanlig, var ved sit gode Hummeur. -

Hun vidste ikke videre til Oplysning.
aftraadte.

Fremstod atter

Karlen Hans Nielsen som forklarer: paa Spørgsmaal

nogen anden talte haardt til eller slog Drengen

ham til Tilfredshed.

aftraadte.

Fremstod

Hmd. Hans Svendsen af Kulbye 45 Aar gl: den afdødes Fader som forklarer: at hans afdøde Søn kom hjem i Søndags Aftes til ham og forblev han saa til Mandag Morgen, han var ved sit sædvanlige gode Hummeur og fulgtes han med Kompt. hjem af Marken om Søndag Aften

Det var derfor Kompt. meget bestyrthende at faae Budskab om at han havde hængt sig, overhovedet han ogsaa blev meget bedrøvet da han stedse gjorde saare meget af Barnet.

Hvad Grunden har været til Gjærningen ikke tænke sig, han var stedse vel fornøiet i sin Kondition og for hvad Husbond stedse roste ham. - Kompt. maa derfor samstemmende med de andre antage at den omforklarede Handlemaade af den fremmede har indvirket saare stærkt paa Barnets Fatning, dog har han ikke mærket selv noget hertil. -

aftraadte.

Fogedretten hævet

Som Vidner

Fm.

Hendrich Johansen. Troels Madsen.
m.f.P. m.f.P.

Løve Herred, Afd. C,
Fogedprotokol 1850-23/7,
1857-15/5,
Fol. 2. LAS.

Peder Olsen.

Død 18. Januar 1861. Alder: 83 Aar.

Begravet 27. Januar.

Fattiglem i Torpe.

Anm.: Hængt sig selv.

Hallenslev Kirkebog 306-5-136-2. LAS.

Aar 1861 den 18 Januar mødte i den ordinaire Fogeds Forfald ved Contoirforretninger hans af Amtet constituerede Fuldmægtig exam.juris. Kaaber, i Overværelse af Vidnerne Sognefoged Jacob Knudsen af Torpe og Tjenestekarl Jens Christian Hansen af Høng, for at søge Oplysning om Fattiglem Peder Olsen af Torpe Fattighuus, hans voldsomme Dødsmaade.

Fogden fremlagde sin af Holbæk Amthus under 29. Novbr. 1860 meddelte Constitution.

Fremdeles fremlagdes en under Dags Dato fra Sognefoged Jacob Knudsen modtaget Anmeldelse om, at Fornævnte Fattiglem idag Formiddag var funden hængt, saalydende: xx -

Kl: omtrent 3 ankom Fogden til Torpe Fattighuus.- Ved Ankomsten hertil fandtes Liget af den afsjælede henliggende paa den Seng, ved hvis Sengebaand han var funden hængt, og efterat Liget var bleven undersøgt, fandtes paa samme ikke nogensomhelst Spor til udvortes anvendt Vold.- Naar undtages, at der omkring Halsen bemærkedes paa den venstre Side af samme en Fure af det Reeb, han havde benyttet til at fuldføre Aflivelsen med. Paa den høire Side af Halsen vare derimod ingensomhelst Spor af Strikken. Legemet vare koldt og stivt, Øinene aldeles tillukkede og Munden fandtes aabentstaaende.- Liget vare endnu iført de Klæder, hvori det fandtes da det opdagedes i Sengen.- I Loftet var fastgjort et Stk: Reep, der tjente til Sengebaand; dette Reep var overskaaret og med omtrent $\frac{1}{2}$ Al.s Størrelse; medens det øvrige af Rebet, der vare fraskiaaret da Liget fandtes, ligeledes omtrent vare af $\frac{1}{2}$ Al.s Størrelse.- I dette sidste Stk Reeb var dannet en Strikke, der var lavet saaledes, at Rebet var viklet op og den ene Ende stukket ind i den ved Opviklingen fremkomne Aaoning og saaledes en Strikke fremkommet, der ved at den anden Ende blev indstukket, kunde bevæges efter Behag. Denne Strikke skal Aføde selv have gjort, idet det forklaredes at der tidligere var en Knude paa Sengebaandet, men denne var nu løst.-

Fremstod

Rørbinder Lars Hansen for Tiden boende i Torpe Fattighuus, 50 Aar, der efter Formaning til Sandhed paa given Anledning forklarer, at han siden 7de. October 1860 stadig har opholdt sig her i Fattighuset, og saaledes meget nøie har lært at kjende den nu afdøde Peder Olsen, hvis Leilighed kun er adskilt fra Comparentens ved en smal Gang.- Han kjender saaledes nøie baade denne og dennes Familie, der ere den efterladte Enke, Dorte Christiansdatter og dennes Søn Ole Pedersen, der almindelig ansees for fjollet.- Ved sin stadige Omgang med Familien, har han dog imidlertid hidtil ikke mærket

at nogensomhelst bestemt Anordning af Konen til, enten at have et vaagent Øie med Peder Olsen eller at passe paa denne naar hun i Aarinder vare fraværende men naar der kaldtes paa ham af Konen eller af den fjol-lede Søn, har han dog bestandig mødt og udvist den Hjælp det har været ham mulig at udøve.- Sidstafvigte Onsdag den 16de dennes blev han saaledes tilkaldt af Konen og anmodet om, da Afdøde paa en mistænkelig Maade havde sagt hende Farvel og begivet sig ud i Tørvehuset, at see efter ham og mulig bevæge ham til at komme ind igjen, da det deels var koldt i Tørvehu-set og Konen deels var bange for at han skulde lukke Haspen paa Døren indvendig og saaledes gjøre det umu- ligt for hende at komme til ham. Han gik nu ud i Tørvehuset, hvis Dør ikke vare tillaaet indvendig, men da han ikke fandtes der, begav han sig op paa Loftet, hvortil en Stige fra Tørvehuset fører op og fandt han ham der ifærd med at slaae sit Halstørklæde omkring Hanebjælken. Knuden omkring Bjælken var imidlertid endnu ikke rigtig knyttet og da nu Comp i det samme kom til og spurgte ham hvad dette skulde betyde, blev han kun oesvaret med Skjældsord og Udtryk som: "Pak dig ned, her har Du Intet at bestille" osv.- Endelig lykkedes det Comp at faae ham ned af Loftet og bevæget til at gaae ind i sin Stue. Comp gik nu ind i sin Stue, men omtrent lo Minutter efter, blev han atter tilkaldt af Konen Dorthe Christi- ansdatter og fandt han da Afdøde staaende henne ved Sengen med en Kniv, saavidt han veed en Brødkniv, og truede med at ville skjære Halsen over paa sig, til hvilken Hensigt han havde kastet sin Trøie og af- ført sig sin Vest samt opknappet Skjorten i Halsen.- Kniven holdt han frem for sig og Comp:, der i Øieblikket troede at han vilde fuldføre sin Trudsel, skjære Hal- sen over paa sig, sprang nu til, greb ham om Haandled- det og tog Kniven fra ham. Comp: gjemte derpaa Kni- ven hos Konen og bad hende være forsigtig med disse for hendes Mands Skyld, og da han nu troede, at der Intet mere var at udrette for ham, gik han atter ind.- Næp- pe kommen ind i sin Stue, blev han atter tilkaldt, idet Konen nu modtog ham med det Udraab: "Han vil slaae sig ihjel med Brændet." Han fandt derpaa Peder Olsen med et Stk Brænde eller en Klods i Haanden og med dette bibragte han sig, forinden Comp: kunde for- hindre det, først et meget stærkt Slag for Panden og der- efter 2de mindre stærke. Comp: tog nu Brændet fra ham og forestillede ham det Urigtige i sin Frem- gangsmaade og - mærkelig nok - han, der forhen var saa opfarende og hidsig var nu saa blid og ydmyg og lovede aldrig at begynde paa Sligt, ja hentog endog Comp i favn. Ved disse Løfter blev Comp: noget beroli- get og igaar forefaldt saavidt ham bekjendt Intet, der gjorde hans Nærværelse nødvendig.- Han kan imidlertid ikke nægte, at han nu passede mere om- hyggeligt paa Afdøde end han ellers vilde have gjort for saa meget som muligt at forebygge lignende Scener, og da Konen Dags Fmdg. Kl: omtrent lo vilde begive sig til Sæby, og han traf hende i deres fælleds Kjøk- ken, bad han hende om at gjemme Kniven godt, men hun anmodede dog ikke ham om at have Opsigt eller

Tilsyn med Afdøde.- Kl: henimod 11, da Comp. stod inde i sin Stue kom Afdødes Søn, Olø Pedersen imidlertid løbende, lukkede Døren til Stuen op og raabte ind til ham: "han kryber i Sengebaandet," hvorpaa Compt: strax foer ud og løb ind i Afdødes Leilighed og hen til Sengen, hvor han fandt Peder Olsen siddende paa Knæ i denne, med Sengebaandet om Halsen, dannet til en Løkke, der, fastgjort i Loftet, sammensnørede aldeles Struben.- Han vendte i dette Øieblik Ryggen til Compt: saa at det ikke strax var denne muligt at see hans Ansigt, men da han nu løb hen til Bordskuffen for at søge efter en Kniv til at skjære ham ned med, men ingen fandt der, erindrede han nu at han havde bedt Konen gjemme disse, og han løb derpaa ind i sin egen Stue og fandt en lille Snittekniv med hvilken han derpaa fik Afd. nedskaaret. Ansigtet var da blaasort af Farve og han sporede intet Livstegn hos Afdøde. Forstyrret som han udtrykker sig løb han nu ud af Leiligheden, over Gaden og ind til den ligeoverfor boende Jens Christensens Enke Mette, hvem han fortalte det passerede og anmodede strax at følge med over. Denne fulgte strax med og en anden tililende Kone, Rasmus Hansens Fattiglems Hustrue, Marie kom ligeledes med ind i Stuen. Compt: der var raadvild og ikke vidste hvad han skulde gjøre, spurgte nu de Andre: "Mon der ikke er Noget at gjøre ved ham," hvortil Rasm. Hansens Kone Marie svarede: "Lad os hælde noget i ham" og Compt løb nu efter Vand, hvilket de i Forening hældte i den aabentstaaende Mund, uden at noget af Vandet kom tiloage eller ikke løb ned, men det blev sunken af den formentlig Afdøde. Marie yttrede nu, at det forekom hende, at der endnu var Livstegn tilstede, og da Compt: derpaa undersøgte Liget, uden at finde mindste Spor af Liv og atter hældte det Vand i Munden, der atter blev sunken, kom han til den Vished, at der virkelig intet Liv var tilstede. Den overskaarne Strikke tog han i sin Besiddelse og foreviser samme,- der alt findes beskrevet. Det er hans hjertelige Overbevisning, at Afdøde selv har taget sig af Dage, men, ligesom han var fast overtydet herom, saaledes troer han ogsaa, at dette er skeet i et Anfald af Tungsindighed og Melancholie, hvilket han navnlig ikke alene i den sidste Tid har bemærket, men ogsaa tidligere.- Han kunde ofte høre ham udbryde: "O ! Gud hielpe mig" og lignende Udtryk, der alle tydede paa at han var et Bytte for Tungsindighed og en mørk Fortvivlelse,- og dog forekom det Compt: at han aldeles ingen Grund havde hertil. Tilsyneladende herskede der et godt Forhold mellem ham og Konen og den Eneste han maaske sommetider ikke kunde lide var maaske Compt: selv, men han troer dog ikke at noget stærkt eller dybt Fjendskab var tilstede fra den Afdødes Side til Compt:, det var kun sjældent han syntes vredligen overfor ham, men endnu efter, at Compt:, naar denne læste for ham for at fordrive hans Melancholie, blev anmodet om at komme saa ofte han vilde,- han kunde jo arbejde i hans Stue.-

Oplæst, rathaberet, aftraadt.

Fremstod

Fattiglem Rasmus Hansens Hustru Marie Nielsdatter af Torpe Fattighus, 51 Aar gl: som efter Formaning til Sandhed p.g. Anl. forkl.

at i Formiddags, henimod Middag, Tiden kan hun ikke erindre nøiere, kom Rørbinder Lars Hansen, der boer heri Fattighuset tililende og kom Naboe til Compts Dør da Comparentinden idet samme kom ud af Stuedøren, - og raabte til hende: "Kom ind og see, P.O. har hængt sig" eller lignende Udtryk, som hun nu ikke bestemt kan erindre; Hun løb nu strax fra sit Arbejde i Kjøkkenet som det var hendes Hensigt at gaae ud i, - og gik med Rørbinderen ind i Peder Olsens Leilighed. Ankommet der saae hun nu Afdøde Peder Olsen, liggende paa Knæ i Sengen, med Ryggen og Hovedet støttet op imod Sengestolpen, samt tilsyneladende uden noget Livstegn. - Compd: gik nu hen til Sengen og saae da at Sengebaandet var overskjaaret, samt hørte at Lars Hansen udbrød, at han havde skjaaret ham ned. - Hun tog nu fat paa Liget for at forvisse sig om, at Livet virkelig var borte, og idet hun berørte dette forekom det hende ikke strax at noget Livstegn var tilstede, men idet hun i Forening med Lars Hansen søgte at hælde noget Vand ned i den aabentstaaende Mund, syntes hun, idet hun berørte Halsen, der endnu var ganske varm, at der sporedes ligesom et Ryk i Afdøde, om det virkelig var Livstegn eller kun den Dødes sidste Dødsrallen eller maaske foranlediget af det nedhældende Vand veed hun ikke bestemt, men hun meddelte nu dette til Lars Rørbinder, og i Forening undersøgte de nu Liget, uden at noget Livstegn viste sig. De hældte derpaa atter ganske lidt Vand i Liget, hvilket blev sunken eller kom ikke op af dette igjen. - Flere Naboe og Naboersker kom nu tilstede, men da disse Alle, efterat have besigtiget Liget, erkl. at det var dødt og derpaa gik, forlod ogsaa Comptd: Leiligheden. - Hun nærer den Overbevisning at Afd. selv har udført Handlingen, men ligesom 1st Vidne troer hun, at den Afd:i de stundom har geraadet i en vis Tøndsindighed og mørk Tilstand; om han i en saadan har udført nærværende Selvmord, kan hun derimod ikke have nogen Mening om.

Oplæst, oemærker hun, at hun boer i den yderste Ende af Fattighuset, men skjøndt de saaledes boede i samme Huus som Afd: kom hun dog kun sjældent ind i dennes Leilighed, og hun har saaledes ikke erfaret de Forsøg P.O. allerede i Onsdags skal have gjort paa at aflive sig; i Foraaret 1860 veed hun derimod, at han gjorde Forsøg paa at aflive sig ligeledes ved Hængning paa Loftet, men det blev opdaget og forebygget. - Senere veed hun Intet at have hørt om hans Foretagender, - de komme som sagt kun saa lidet sammen og hun passer sig selv. Dør var efter hendes Mening et godt Forhold tilstede mellem Afdøde og dennes Kone. Næringssorg eller rettere Frygt for Mangel af det Nødtørftigste kan ei heller have været Motivet til Handlingen - thi skjøndt Familien boede i Fattighuset manglede den dog efter hendes Begreber Intet.

Oplæst, rathaberet, aftraadt.

Fremstod

Mette Cathrine Jensdatter, 47 Aar gl: af Torpe Fattighus der efter Formaning til Sandhed p.g. Anl. forkl:, at hun i Fmdgs: blev anmodet af Rørb. Lars H: om at komme over i P.O.s Leilighed, da denne havde hængt sig. Hun gik strax derover, og fandt hun da ved sin Indtrædelse i Stuen Peder Olsen liggende paa Knæ i Sengen, med Hovedet støttet op imod Sengestolpen og Ryggen vendt paa Siden, saaledes at det ikke var hende muligt at see Ansigtet, hvilket hun saaledes ikke veed om var blaat eller af anden Farve. Da hun nærer en naturlig Afsky for Lig, tog hun ikke heller dette i nøiere Eftersyn, men blev staaende midt paa Gulvet, medens de Andre, nemlig Rørb: og Marie søgte at vække ham tillive. Hun hørte nok at Marie udsagde til Rørbinderen, at det gav et Ryk i den Døde men hun veed ikke nøiere, hvorvidt dette er rigtigt eller ikke, da hun som sagt blev staaende paa Gulvet uden at yde nogen Hjælp. Lars H: sagde, at han havde nedskjaaret Liget.- Hun veed Intet videre til Oplysning.

Oplæst, ratihaberet, aftraadt.

Fremstod

Afdødes Hustru Dorthe Christiansd. af Torpe Fattigh: 74 Aar gl: som efter Formaning til Sandhed forkl: at hun nu i omtrent 44 Aar har været gift med Afdøde, der nu er, saavidt hun veed i en Alder af 83 Aar.- De levede i den bedste Forstaaelse sammen og hun kan gjerne sige, at de levede et lykkeligt Ægteskab sammen; først i de senere Aar har det været mindre godt med Manden, idet han af og til henfaldt i en vis Tungsindighed og melancholsk Tilstand, hvilket navnlig var Tilfældet naar noget gik ham imod.- Allerede oftere har han forsøgt paa at vil- le tage sig selv af Dage, men dette er hidtil bleven forhindret, og navnlig er det Sandhed hvad Marie Nielsdatter, 2 Vidne har forkl. at han i Foraaret har gjort Forsøg paa at aflive sig ved Hængning. Ogsaa henad Sommeren gjentages dette Forsøg, men blev atter forebygget.- Indtil nu paa den sidste Tid gik alt efter Omstændighederne ret godt, indtil han som allerede af Lars Hansen Rørb: forkl: - hvilken Forkl: oplæstes for Comptd: - i Onsdags atter forsøgte paa at gjøre Ende paa sit Liv, men forebyggedes denne Dag. Igaar Torsdag var han temmelig fattet, talte ikke meget, men satte sig i Krogen ved Kakkelovnen, mørk og indesluttet. Dette foruroligede Comptd: meget, da hun saa godt kjendte denne Tilstand fra tidligere Tider som Forløber paa værre Begivenheder, og hun vidste nu ingen andre at søge Raad hos i denne sin Stilling end Præsten Lind i Sæoy, han er Sognepræst og Sjælesørger. I Fredags Kl: omtrent lo begav hun sig derpaa til denne, efterat hun dog, advaret ved Katastrophen i Onsdags, omhyggelig havde gjemt Kniven, hvilket hun forresten ogsaa var blevet tilraadet af Lars Hansen "Rørbinder", kaldet, der boer i Stuen lieoverfor, kun adskildt fra Comptds Leilighed ved en smal Gang. Efterat have modtaget Raad og Veiledning af Præsten gik hun hjem og naaede Torpe Kl omtrent 3, men forinden hun kom til Fattighuset modtoges hun af sin fjollede Søn Ole paa Veien med det Udraab: "Jeg længes efter dig Moder" hvortil hun svarede "Hvorfor? Har I det ikke godt sammen?" men hun

Peder Olsen.

fik intet Svar. "Det er forbi" var al den Forklaring hun fik ud af ham. Ank: til Hjemmet erfarede hun nu de nærmere Omstændigheder ved Selvmordet, Liget var dengang nedskjaaret, stivt og koldt og paa Halsens venstre Side en Fure af den om samme værende Løkke, Øinene tillukkede og Munden aabenstaaende.

Det er hendes hjertelige og uforanderlige Overbevisning, at han selv og Ingensomhelst Andre har forøvet Gjerningen. Men ligesom hun antager, at han selv har forøvet Selvmordet, saaledes troer hun, ja er overøevist om, at dette er skeet i Anfald af den Tungsindighed, han saa ofte var plaget af, og som hun igaar bemærkede.- Skjøndt hun idag Intet bemærkede m H t: denne Tilstand hos ham, da han endnu idag ikke var opstaaet da hun gik.- Saavidt man kan faae ud af den fjollede Søn Ole, skal han allerede i Formiddags forinden Gjerningen have ledet efter Kniven i Bordskuffen men ingen kunnet finde der,- men herom kan ingen bestemt Forkl: erholdes af Ole, der paa en usammenhængende og forunderlig Maade besvarer Spørgsmaal, der rettes til ham. Rettens Vidne Jacob Knudsen, der kjender Ole Pedersen, bemærker, at denne eiheller han afgive nogen fornuftig Forklaring.-

Oplæst, ratih. aftraadt.

Undersøgelsen udsat.

Fogedretten hævet.

S.Kaaber.

Som Vidner

Jacob Knudsen.

Jens Christian Hansen.

Aar 1861 den 21de Januar blev foranstaaende Undersøgelse continueret paa Løve Herredscontoir, i Overværelse af Vidnerne Kaaber og Schou og der til Vedhæftelse fremlagt en af Districtslæge Hasse af Slagelse under Gaars Dato foretaget Undersøgelsesforretning over Afdøde.

Undersøgelsen sluttet.

Fogedretten hævet.

Vidner

Hjort.

H.M.Schou. S.Kaaber.

Løve Herred, Afd. C,
Fogedprotokol 1857 - 15/5,
1861 - 29/11,
Fol. 212A. LAS.

Marie Lisoeth Hansdatter.

D. 26. Juni 1822,
oegravet i al Stilhed Marie Lisbeth Hansdatter, 23 a 24 Aar,
som fandtes druknet i Hallebyore Aae. Kom fra Holmstrup.

Sæby Kirkeoog 322-2-268,
under Anm. i Hovedministerialbogen. LAS.

Aar 1822 den 24 Juni mødte Herredsfogden Cancellie Secretair Holm ved sin Fuldmægtig Fogd med tiltagne Vitterligheds Vidner Sognefoged Morten Christensen i Nyavl og Gmd Peder Pedersen i Broekiøb, ved Hallebyore Aae i Sæbye Sogn for efter sket Anmeldelse at optage et Undersøgelses Forhør i Anledning af et Fruentimmer er funden druknet og opdrevet ved Aabredden.

Paa Stedet var tilstede Møller Christen Møller af Rangle Mølle som forklarer at det fundne druknede Fruentimmer har tient ham som Pige fra 1 Mai d.A. og hedder Marie Lisbeth Hans Datter og er kommen til Comparenten fra Huusmand Jens Frandsen i Ellehuset i Hallebyore Skov hvor hun har tient i flere Aar.- Bemeldte druknede Pige forlod Comparentens Huus Onsdagen den 12 d.M. omtrent Kl 11 Formiddag slæt og har, uagtet hun er efterspurgt, ikke siden den Dag været at finde. I Forgaars Aftes kom ovennævnte Huusmand Jens Frandsens Kone til Comparenten og fortalte at hun havde set et Forklæde og et Tørklæde tilhørende Marie Lisbeth liggende ved Aabredden og da Comparenten var fraværende fulgte med hende tilbage en af hans Tienestepiger, nemlig Caroline og fandt de da det druknede Liig liggende lige tæt op i Aabredden.- Aarsagen til at Marie Lisoeth har aflivet sig selv, hvilket efter Comparentens Formening er udenfor al Tvivl, formener han er den, at hun Aftenen førend Gierningen skete og ligeledes følgende Formiddag var i Klammerie med hendes Medtjenere og i særdeleshed med hendes Medtjener Caroline som i de øvrige Tienestefolks Overværelse fortalte om nogle Kierligheds Affærer den Afdøde havde haft og hvilket num saa skal have taget sig nær og som formentlig ogsaa er Aarsagen til at hun i et udemærket Øieblik er sprungen i Aaen. Iøvrigt var den afdøde et skikkeligt Fruentimmer som passede sit Arbeide og med hvem Comparenten var vel tilfreds.- Hun er saavidt Comparenten ved født i Ugerløse og har senere opholdt sig hos sine Forældre der oede i Sæbye Sogn ved Katstrup, men som for omtrent 8 Aar siden ere døde.- Videre vidste Comparenten ikke at forklare. Afstod.-

Igjen fremstod som 2 Deponent Huusmand Jens Frandsens Kone Johanne Peders Datter som forklarer at hun i Forgaars henimod Aften kom hjemmefra hendes Huus og passerede den nu langs Hallebyeore Aae værende Sti og da hun vilde eftersee en hendes Mands Huus tilhørende Eng som grændser til Aaen fandt hun et Forklæde og et Tørklæde som hun strax kiendte at tilhøre Marie Lisbeth Hans Datter, der har tient hende i 5 Aar, men som sidstafvigte 1 Mai kom til C: Møller i Ranglemølle.- Da hun havde hørt bemeldte Pige efterspørges i flere Dage og var ikke funden og løb hun da strax til Ranglemølle som ligger tæt ved Stedet for at anmelde hvad hun havde fundet og fulgte da med hende bemeldte C: Møllers Pige Caroline som da strax i Forening med Comparentinden fandt Marie Lisbeths Liig liggende tæt op til Aabrimken paa et Sted som er bekiendt for at være meget dybt.- De gik da strax tiloage og gjorde Anmeldelse om at de havde fundet Liget, hvilket derpaa olev indberettet til Sognefogden ved hvis Foranstaltning Liiget blev trukket i Land, hvilket var i meget stærk Forraadnelse.- Marie Lisoeth har tient Comparentinden i 5 Aar og i den Tid opført sig vel og hun ved aldeles ikke Grunden til det begaaede formentlige Selvmord. Hun vidste ikke videre at forklare. Afstod.

Marie Lisbeth Hansdatter.

Derpaa fremstod Tienestepige Caroline Niels Datter som blev formanet til Sandhed og forklarer at hun efter Anmodning af hendes Madmoder i Forgaars Aftes fulgte med Huusmand Jens Frandsens Kone hen til Stedet hvor denne havde funden Marie Lisbeths Forklæde og Tørklæde og saae da lige i Landkanten dennes Liig.- Hun forklarer sig iøvrigt overensstemmende med 2 Deponent.- Med Hensyn til at der imellem hende og den afdøde var Skændsmaal Aftenen førend og Dagen da Marie Lisbeth blev fundet, forklarer hun at denne for en Tid siden havde fortalt hende at Møllerdrengen vilde være gode Venner med hende, hvilket hun dog ikke vilde indvilge og har Comparentinden igien fortalt dette til andre som har forebragt Marie Lisbeth det, hvorover sidstnævnte blev fortvivlet og vilde at Comparentinden skulde tilbagekalde hvad hun havde sagt og kom de herover i Klammeri. Strax efter Skændsmaalet gik Marie Lisbeth bort og blev som omforklaret først i Forgaars funden.- Hun kiender aldeles ikke anden Grund til det forøvede Selvmord og paastaar at der ikke passerede videre imellem dem.- Afstod.-

Igien fremstod som 4 Deponent Møllersvend Søren Christian som forklarer at han var tilstede ved det ompurgte Klammeri mellem den druknede Marie Lisbeth og Caroline Niels Datter, men hørte ikke at der var anden Tale end sidstnævnte har forklaret.- Han kiender aldeles ikke Grunden til ell. Omstændighederne ved det formentlige Selvmord og vidste intet videre at forklare.- Afstod.-

Derpaa fremstod som 5 Deponent Møllerdreng Severin Skov som blev formanet til Sandhed og forklarede at han var tilstede om Aftenen den 11 dennes da der var Skiendsmaal imellem Marie Lisbeth og Caroline Niels Datter og hørte da at Talen var om at førstnævnte havde sagt at Comparenten vilde være Kierst med hende, hvilket hun benægtede. Klammeriet var temmelig larmende, men han hørte aldeles ingen anden Anledning.- Comparenten vidste aldeles intet videre at forklare.- Afstod.-

Videre Oplysning angaaende Marie Lisbeth Hans Datters Dødsmaade var ikke at erholde.

Hrr Districtslæge Kannegiesser som var tilstede, oesigtigede det døde Legeme og fandt samme i stærk Forraadnelse og ophovnet og var det kiendeligt at det i flere Dage har lagt i Vandet. Iøvrigt fandtes saavidt den stærke Forraadnelse tillod at skiønne intet Spor til nogensomhelst udøvet udvortes Vold.- Forhøret blev saaledes sluttet for i Udskrivt at tilstilles Amtet.

Datum ut ante.

pro Holm,

Fog.

Løve Herred, Afd. B,
Politiprotokol 1817 - 1822,
Fol. 4111B, 412A, 412B. LAS.

Nielsine Christensen.
Boline Kristensen.

Nielsine Christensen.

Død 24. April 1891. Alder: 39 Aar.

Begravet 29. April.

Enke efter Høker Kristian Jensen af Torpe.

Boline Kristensen.

Død 24. April 1891. Alder: 42 Aar.

Sypige. Ugift. Torpe.

Anm.: Disse 2 Søstre omkom sig selv ved Drukning.

Hallenslev Kirkebog 306-6-142-2 og 3. LAS.

Aar 1891 den 25 April blev Fogedretten sat i Hallensløv hos Gaardmand Frederik Pedersen i Hallensløv i den ordinaire Fogeds Forfald af Fuldmægtig Rohde i Overtværelse af Vidner Politiasistent Jensen og Sognefoged Søren Christensen af Hallensløv for at afholde

Fogedforretning i Anledning af Nielsine Christensen 39 Aar gl. Enke efter Høker Christian Jensen og Sypige Bodelline Christensen, 43 Aar gl. begge af Torpe, iaftes have druknet sig i en Mergelgrav paa Hallensløv Mark.

Fogden bemærkede at der idag var sket Anmeldelse til Herredskontoret om Dødsfaldene og var da nærværende Forretning oubleven berammet til Foretagelse idag.

Christen Andreas Jensen, 11 Aar gl. der er en Søn af afdøde Nielsine Christensen forklarede efter Formaning til Sandhed, at den Afdøde igaar havde været til Alters, og at der efter, at de vare kommen hjem havde været Skjænderi mellem de Afdøde og den i samme Hus som dem boende Fisker Karl Christoffer Jensen, der havde beskyldt de Afdøde for at have taget Torne og Blomster af Haven til det Hus, som afdøde Bodelline Christensen havde solgt til Gaardmand Nilaus Pedersen i Torpe, og havde Fisker Carl Christoffer Jensen sagt til de Afdøde, medens Comp havde hørt derpaa, at de, Dagen føe de skulde reise til Amerika, hvortil de havde bestemt dem til at reise den 12. Mai d:A: skulde af den fornævnte Grund blive arresteret. Efter dette Skjænderi bleve de afdøde meget ulykkelige og gik og græd hele Eftermiddagen igaar og erklærede til Comp, at de nu alle 3 skulde dø ved Drukning hvortil Comp var uvillig, men turde ikke sætte sig derimod. Igaar Eftermiddags skrev afdøde Bodelline Christensen noget op om, hvorledes der skulde forholdes efter deres Død, men Comp veed ikke hvad der staar i Brevene. Igaar Aftes henad Kl 9 gik de alle 3 hjemmefra og havde Bodelline Christensen medbragt et Reb. Efter at være ankommen til en paa Gaardmand i Hallensløv Frederik Pedersens Mark værende Mergelgrav, der ligger et godt Bøsseskud fra Veien, som fører fra Torpe til Hallensløv, bandt Bodelline Christensen det medragte Reb omkring dem alle 3, saaledes at de vendte Ansigterne imod hinanden, hvorefter de lod dem falde ned i Mergelgraven, hvori der er c 4 Alen Vand. Der blev intet sagt, inden de lod dem falde ned, og Comp gjorde ikke nogen Modstand, ligesom han eiheller græd, da han ikke turde. De Afdøde døde kort efter at de vare faldne ud i Mergelgraven, hvorimod det lykkedes Comp at faa sig dreiet saaledes, at han kom øverst og kom til at ligge paa Ryggen, og han spurgte da Afdøde Bodelline Christensen om hun var død, hvilket fra Veien blev hørt af Tjenestekarl Hans Nielsen, der tilligemed sin Forlovede gik paa Veien

Nielsine Christensen.
Boline Kristensen.

og de kom da til og gjorde Anskrig om Ulykken og Comp blev derved reddet inden han var druknet. Hvorlænge Comp har ligget i Vandet ved Comp ikke, men han var meget forkommen, da han kom op. Han var flere Gange under Vandet med Næse og Mund, men det lykkedes ham til Tider at faa hele Ansigtet ovenfor Vandet og det var under at saadant Øieblik, at han tilraabte Afdøde Bodelline Christensen, der er hans Moders Søster. Klokken var omtrent 10, da Comp blev reddet. De Afdøde havde inden de lod dem falde ned i Mergelgraven taget et Par Klædningsstykker af og havde Bodelline Christensen anbragt en Kampesten under sin Klædning paa Brystet.

Forelæst, vedtaget.

Tjenestekarl Hans Nielsen af Hallenslöv, 24 Aar gl. forklarede efter Formaning til Sandhed, at han igaar Aftes henad Kl 10 sammen med sin Forlovede gik paa Veien fra Torpe til Hallenslöv og hørte de da, et Raab "Moster er du død" og de løb da hen og eftersøgte i den Retning, hvorfra Lyden var hørt, og fandt da de 2 Afdøde og Drengen Christen Andreas Jensen liggende i Mergelgraven, men Comp kunde hverken se, om de vare levende, eller hvem det var. Ved Hjælp af tilkaldte Folk og en Brandhage fik de derefter dem alle 3, der laa c 5 Alen fra Land, trukket i Land, og først da de vare kommet op, blev det opdaget, at Drengen endnu var levende, hvorimod begge de andre 2 vare døde. Der blev da strax sendt Bud efter Læge v. Würden i Sæbt, der kom tilstede Kl c 11 men vare de 2 da døde, og vare de Afdøde olevne rullede inden Lægens Ankomst, men kunde Livet ikke kaldes tilbage.

Forelæst, vedtaget.

Tjenestepige Ane Marie Andersen, 24 Aar gl. af Hallenslöv, der er forriges Forlovede forklarede efter Formaning til Sandhed overensstemmende med Forrige, hvis Forklaring hun efter Forelæsning vedtog som rigtig.

Forelæst, vedtaget.

Gaardeier Freuerik Pødersen, 44 Aar gl. af Hallenslöv forklarede efter Formaning til Sandhed at han var en af de første, der kom tilstede ved Ulykkesstedet, og var det ham der tog Rebet af de Afdøde og Drengen. Forøvrigt forklarede han ligesom Tjenestekarl Hans Nielsen, hvis Forklaring han efter Forelæsning vedtog for sit Vedkommende.

Forelæst, vedtaget.

Fisker Carl Christopher Jensen, 32 Aar gl. af Torpe, forklarede efter Formaning til Sandhed, at der igaar Eftermiddags havde været Skjænderi mellem Comp og de Afdøde i Anledning af at de Afdøde havde taget Torne og Trær af Haven, som Comp tilligemed Huset, hvori de boede, havde fra 1. Mai d:A: leiet af den nuværende Eier Gaardmand Nilaus Petersen i Torpe. Under Skjænderiet truede Comp de Afdøde med, at han vilde faa dem til Hæng, hvortil de Afdøde erklærede at det maatte de finde dem i. Skjænderiet fandt Sted igaar Eftermiddags Kl henad 4 og har Comp ikke seet de Afdøde siden og navnlig ikke hørt at de Afdøde paa Grund af Skjænderiet og Comps Trudsel havde isinde at aflive sig. Comp opholdt sig hjemme hele Dagen igaar efterat Skjænderiet havde fundet Sted mellem ham og de Afdøde.

Forelæst, vedtaget.

Nielsine Christensen.
Boline Kristensen.

Forriges Hustru, Christiane Larsen, 33 Aar gl. af Torpe forklarede efter Formaning til Sandhed at der igaar Eftermiddags havde været Skjænderi mellem Comptinden og de Afdøde og havde Comptinden under Skjænderiet truet de Afdøde med at de trængte til at komme til Høng. Compt saa de Afdøde sidst Kl henad 6 da de Afdøde opholdt dem inde i deres Stue men har Compt aldeles intet igaar hørt om eller ahnet, at de Afdøde paa Grund af Skjænderiet, der havde fundet Sted, havde isinde at aflive sig.

Forelæst, vedtaget.

Husmand Jens Larsens Enke, Else Kirstine Nielsdatter, 74 Aar gl. af Torpe forklarede efter Formaning til Sandhed, at hun igaar Eftermiddags havde været indè hos de Afdøde for at trøste dem i Anledning af det stedfundne Skjænderi, hvorover de beklagede dem meget og vare meget kjed af. Comp fik af Afdøde 5 Kr til at betale en Kone, hvilket Comp ogsaa har gjort. De omtalte ikke, at de vilde aflive sig, men vare meget ophidsede og bedrøvede i Anledning af Skjænderiet og erklærede "at de ikke kunde være her mere."

Forelæst, vedtaget.

Ugift Magdalene Petersen, 46 Aar gl. af Torpe, forklarede efter Formaning til Sandhed, at Christiane Larsen igaar, inden de Afdøde kom af Kirke, havde sagt til Comp, at de Afdøde skulde komme til Høng den sidste Dag istedetfor at reise til Amerika, hvilket Comp fortalte til afdøde Nielsine Christensen, da denne igaar Eftermiddags var hos Comp:

Forelæst, vedtaget

Inds. Niels Nielsens Kone 45 Aar gl. Sophie Frederikke Carlsen, af Torpe forklarede efter Formaning til Sandhed, at Comp igaar Eftermiddags Kl c 5 havde været inde hos de Afdøde, og havde de da øklaget dem over, at de blev truet med at komme til Høng og erklærede, at "her kunde de ikke være," men omtalte intet om, at de vilde aflive dem.

Forelæst, vedtaget.

I Forening med practiserende Læge v Würden i Søby tog Fogden med Vidner ligene derefter i Øiesyn. Disse laa fuldt paaklædt paa en Vognbund i Loen.

Efter at være afklædt, blev de undersøgte af Lægen og Fogden med Vidner, og fandtes der ikke Spor af ydre Vold paa noget af Ligene med Undtagelse af en lettere overfladisk Hudafskrabning i Panden paa Liget af Bodelline Christensen, der sandsynligvis er foraarsaget ved, at Liget har skræbet mod Jorden eller Bunden af Mergelgraven.

De af de Afdøde efterlæste Skrivelser der vare tilstede bleve af Fogden medtagne og angives deri ogsaa som Grund til Selvmordet det omtalte Skjænderi med Naboen.

Fogedretten hævet.
Vilh. Rohde.

Vidner
Søren Christensen. A. Jensen.

Løve Herred, Afd. C,
Fogedprotokol 1884 - 14/1,
1893 - 11/4,
Pag. 471. LAS.

Hans Løvenberg.

1816, d 21. April, hængte sig, Selvmord,
Sveitzer paa Nørager, Hans Løvenberg.

Søby Kirkebog 3o2-6-1o2,
under: Anm. LAS.

1816 den 23de April mødte undertegnede paa Nørager med tiltagne Vitterligheds Vidner Gaardm. Hans Nielsen af Høng og Gdm Hans Olsen af Vindehelsinge, for at optage et Forhør i Anledning af, at Hans Løvenberg Sveitzer paa Gaarden i Gaar fandtes at være hængt inde i Tærskeladen. Efterat Politimesterens Requisition var tilstøede Hr Districts Chirurg Lindeburg af Slagelse. Efterat den hængte var nedtaget blev han af Chirurgen viseret, hvorefter han heri Protocollen afgav ") sit visum repertum saaledes: "Den hængte" blev nøgen afklædt og efterseet over hele Leye" met dog fandtes ingen Spor til nogen anden" anbragt Voldsomhed, end den Strikken om Halsen havde foraarsaget, hvorfor han ikke fandt" fornøden videre at obducere ham.

Ved Forhøret fremstod som første Comparent Vægter Johan Phillip af Nørager, som paa given Anledning forklarede: den afdøde har omtrent været her i Tieneste som Sweitzer 1 Aar, siden han kom fra et Besøg i Helligdagene hos sin Moder paa Fuirendahl har Hans Løvenberg seet bedrøvet og tungsindig ud, han var meget godt lidt her paa Gaarden. I Søndags Morges saae Comp. ham gaae i sine Arbejdsklæder og om Aftenen var han ikke seet. Der blev derfor i Gaar ledet efter ham og fandt da Comp med flere ham hængende paa et Hanebaand i Gaar Middags og befandtes allerede kold og stiv. Det var Comp: bekiendt at den afdøde ingen Trætte eller Klammerie har havt med nogen. aftraadte. Som 2 Comp fremstod Rygter Christen Rasmussen her af Gaarden, han forklarede overensstemmende med 1st Comp. Dimt. Som 3 Comp fremstod Møllebygger Niels Andersen, som ligeledes forklarede overensstemmende med 1 og 2 Comp med Tillæg at det var Comp: bekiendt at den Afdøde var forlovet og at han har været tungsindig siden Forlovelsen. Dimitteret. Forhøret blev sluttet for i Udskrivt at tilstilles Amtet.

Hans Nielsen.
Hans Olsen.

D u s E.Beck.

Løve Herred, afd. B,
Politiprotokol 1806 - 23/9,
1817 - 2/12,
fol. 353a, 353b. LAS.

Anm.: Efter gennemgang af samtlige retsøetjentarkiver formenes dette at være det tidligst registrerede selvmord i Løve herred. -

Hans Løvenberg.

Svæjtser, ell. Schweizer, en Person der gør Tjeneste som Soldat,
Livvagt, Skildvagt, Portner o.l. (nu især m.H.t. udenl. Forhold)

Ordbog over det danske Sprog,
XXII, spalte 1160. LAS.

Underskrivende E.Beck: = Eckart Beck (exam.jur., Birkedommer og
Skriver i Antvorskov Birk)
4.Aug. 1912 - 1.Maj 1918. (Afsked) LAS

Frederich Løvenberg.

Død 19. Januar 1816. Alder: 21 Aar.

Begravet 26. Januar.

Schweitzer paa Fyrendal.

Fyrendal Kirkebog 440-1-518-2. LAS.

Er denne mon en broder til Hans Løvenberg?

Under Tjenestefolk hos Forpagter Andreas Borgen:

Philip, 19 Aar, ugift, Pleiroarn fra Opfostringsstiftelsen.

Folketællingen 1. Februar 1801, Sæoye Sogn under Sæoyegaards
Amt, Nøragergaard Hovedgaard, pag. 220, 2.Familie. LAS.

Rasmus Hansen.

Aar 1885, d. 30. December, mødte i Fogdens Forfald ved Embedsforretninger hjemme, hans kst. Fm. Lind med Vidner hos Gaardfæster Rasmus Hansens Enke (425) i Næsby ved Skoven, for der at foretage den befalede Undersøgelse i Anledning af en g.D. modtagen Anmeldelse om at bemeldte Rasmus Hansen igaar havde aflivet sig ved Skydning.

I Forbindelse med Districtslæge Prahlf af Slagelse, som var tilstede, synede Fogden Liget som henlaa i Stuehusets Øverstestue iført Klæderne. i højre Tinding saas et aabent Skudskaar som utvivlsomt var bidraget af et mindre Skydevaaben. Liget blev derefter afført Klædrene og forefandtes der ved Undersøgelse intet-somhelst Spor af ydre Vold.

Fremstod:

1. Afdødes Hustru, Thrine Christensen (425) som under Sandheds Løfte forklarede: Igaar Morges tidlig stod Kpts. Mand op og gik ud for at kalde paa Folkene som han altid plejede. Han kom derefter ind igjen og var da et Øjeblik inde i Øverstestuen ved hvilken Lejlighed han formodentlig har afhentet Revolveren hvormed han har taget sig af Dage. Kpt. talte ikke med sin Mand igaar. Efter at han havde kaldt paa Folkene opholdt han sig kun ganske kort Tid inde, Kpt. hørte derpaa, at han igjennem Kjøkkenet forlod Huset. Klokker kunde vel dengang være lidt over 7. Hun saa ikke sin Mand mere om Formiddagen, og da han ikke kom hjem til Middag, og ikke havde omtalt for Kpt. at han vilde gaa bort begyndte hun at blive meget urolig over hans lange Udebliven, og da heller ingen af Gaardens Folk havde set ham om Formiddagen gik Kpt. ud i Gaarden for at se efter ham og fandt hun ham da udenfor Gaarden i Stakhaven hvor han laa midt inde imellem Stakkene paa Ryggen med venstre Haand paa Brystet og højre Arm udstrakt ved Siden. Ved nærmere Eftersyn saa Kpt. at hendes Mand havde et Saar i den højre Tinding hvorfra Blodet var sprøjtet ud over Halmen, hun kaldte da strax paa Gaardens Folk som arbejdede inde i Loen og som derpaa bar afdøde ind i Stuehuset. Afdøde laa hen som om han sov, saa Kpt. maa formode at Døden er indtraadt umiddelbart efter Skuddet. Han var stiv og kold da han blev funden og antager Kpt. derfor, at han har aflivet sig tidlig paa Formiddagen. Ingen havde hørt Skuddet, men kan dette vel forklares dels ved, at det igaar stormede meget stærkt og dels ved, den stærke Støj som fremkaldtes ved at der tærskedes med Maskiner i Nærheden. Kpt. foreviser den Revolver, som afdøde havde benyttet og som blev fundet ved Siden af Liget da dette blev baaret ind. Det er en lille 6løbet Revolver, som afdøde havde haft i flere Aar. Kpt. og hendes afdøde Mand, der havde været gift i ca. 20 Aar, havde i deres Ægteskab 3 Børn i en Alder fra 9 - 15 Aar. Samlivet mellem Kpt. og Mand har altid været godt. Han var en ædruelig og ordentlig Mand og havde i Reglen et godt Humør. Dog plagedes han undertiden af økonomiske Sorger, hvorom han dog saa godt som aldrig udtalte sig for Kpt. men vidste hun fra anden Side, at han gennem Aarenes Løb ved Forbedringer paa Gaarden, som han i ca. 20 Aar havde haft i Forpagtning af Ejeren af St. Frederikslund, efterhaanden var kommen i saa stor en Gæld, at han ikke mere var i Stand til at klare for sig og havde Kpt. navnlig i den allerseneste Tid erfaret at hendes Mand havde forbrøget en Del af de Midler der vare ham betroede af Kommunen og for hvilke han igaar i et Sogneraadsmøde skulde have aflagt Regnskab, hvortil han ikke saa sig istand. Kpt. nærer ingen Tvivl om, at dette har været Grunden til Misgjerningen skjøndt hun aldrig tidligere har haft Grund til at formode, at hendes Mand omgikkes med Tanker om at tage sig af Dage. Afdøde var 45 Aar gammel.

• der var Sogneraadsmlem.

O.v. (Oplæst, vedtaget)
Aftraadt.

Rasmus Hansen.

2. Hans Christen Nielsen af Sorterup, der forklarede under Sandhedsløfte: Kpt. der har tjent hos afdøde 15 - 16 Aar saa sidst Rasmus Hansen igaar morges i Stalden forinden det endnu var bleven lyst og talte da et Øjeblik med ham om ligegyldige Ting og kunde Kpt. ikke mærke paa ham, at han var i trykket Stemning. Efter Middag, Kl. 2 - 3 kom afdødes Hustru løbende hen i Loen, hvor Kpt. tillige med flere andre var beskæftiget med at tærse med Maskine, og ytrede hun da, at hendes Mand laa henne i Stakladen, idet hun tilføjede: Han skulde da vel ikke have gjort en Ulykke paa sig selv. - Kpt. og Tjenestekarl Anders Nielsen ilede da hen i Stakhaven hvor de fandt afdøde liggende paa Ryggen med venstre Haand over Brystet og højre Arm langs Siden. Han havde et Skudsaar i højre Tinding og under højre Laar laa en lille 6løbet Revolver af hvilke det ene Løb var affyret, medens der endnu var to Skud tilbage. - Afdøde som strax blev baaret ind i Huset, var stiv og kold saa Kpt. antog, at han dengang har ligget død i flere Timer. Om den formentlige Grund til Selvmordet ser Kpt. sig ikke i Stand til at give nogen som helst Oplysning. Hverken Kpt. eller saavidt ham bekjendt nogen anden af Gaardens Folk har hørt Skuddet.

O. v. Aftraadt.

3. Afdødes Broder, Gaardfæster Lars Hansen (2038) af Næsby, der forklarede efter Formaning til Sandhed: Kpt. fik igaar Eftermiddag Meddelelse om, at hans Broder, Rasmus Hansen havde taget sig af Dage. Dagen i Forvejen havde de været i Slagelse sammen for at ordne et Vexellaan ved hvilket Kpt. kautionerede for sin Broder. Om aftenen var Rasmus Hansen hos Kpt. og var han da meget mere taus end han plejede, men forøvrigt var der intet usædvanligt at mærke paa ham. Han er ingensinde fremkommet med Udtalelser, der kunde lade formode, at han omgikkes med Selvmordstanker. Kpt. har nok vidst, at hans afdøde Broder havde paadraget sig en større Gæld, end han formaaede at afvikle, men først i Aftes erfarede han, at Broderen havde forbrugt af Kommunens Midler som vare ham betroede og tror Kpt. sikkert, at den Omstændighed, at Broderen ikke kunde aflægge Regnskab for disse Midler har været Aarsagen til det foreliggende Selvmord.

O. v. Aftraadt.

Fogedretten hævet. Forhøret slut.

sign.

Vidner:

Peder Christensen. Jørgen Hansen.

Antvorskov Birk, Afd. C

Fogedprotokol 1882-94. Side 91-92.

Aar 1885, d. 31. December blev Fogedretten sat paa Birkekontoret af Fogden med Vidner hvor da forhørte til Oplysning om Grd.fæster Rasmus Hansens Dødsmaade.

Fogden fremlagde til Følge en fra Districtslæge Prahl modtagen Lægeerklæring af g.D.

Fogedretten hævet
sign.
Bech.

Vidner

Antvorskov Birk, Afd. C

Fogedprotokol 1882-94. Side 92. LAS.